

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jacek Błaszczyk

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

Protokolant Małgorzata Sobieszczańska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Pawła Blachowskiego
w sprawie **M. K.**

skazanego za przestępstwa z art. 59 ust. 1 i art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca
2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,

po rozpoznaniu na posiedzeniach w dniach 9 i 24 lipca 2024 r.,

zażalenia obrońcy na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2024 r.
sygn. akt III KO 37/24, o zastosowaniu tymczasowego aresztowania,

**I. zmienia zaskarżone postanowienie w ten sposób, że uchyla
wobec M. K. tymczasowe aresztowanie zastosowane
postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2024 r., i w
to miejsce stosuje wobec M. K. , syna K.1. i K.2., urodzonego
[...]1986 r. w R., środek zapobiegawczy w postaci zakazu
opuszczania kraju połączony z zatrzymaniem paszportu;**

**II. odroczyć sporządzenie uzasadnienia postanowienia na okres 3
dni.**

[J.J.]

Jacek Błaszczyk

Andrzej Stępka

Małgorzata Wąsek-Wiaderek

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 6 czerwca 2024 r., sygn. akt III KO 37/24, wznowił wobec M. K. postępowanie zakończone prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 20 grudnia 2023 r., sygn. akt II AKz 444/23, utrzymującym w mocy postanowieniem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 20 listopada 2023 r., sygn. akt II Kop 34/23, w przedmiocie wykonania w Rzeczypospolitej Polskiej orzeczonych wyrokiem Sądu Powszechnego w Turynie z dnia 15 maja 2023 r. (sygn. 918/2023 REG. Gen., 8627/2023) wobec niego kar 2 lat, 8 miesięcy i 20 dni pozbawienia wolności oraz grzywny w wysokości 54.115,20 zł – i przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu w Rzeszowie do ponownego rozpoznania.

Postanowieniem z tego samego dnia Sąd Najwyższy zastosował wobec M. K. na podstawie art. 545 § 1 k.p.k. w zw. z art. 538 § 2 k.p.k. w zw. z art. 249 § 1 k.p.k. i art. 258 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 611a. § 6 k.p.k. środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres 3 miesięcy, to jest, do dnia 4 września 2024 r. Sąd Najwyższy stwierdził, że za stosowaniem tego środka przemawia względ na potrzebę zabezpieczenia prawidłowego toku dalszego postępowania w sytuacji, gdy z akt sprawy wynika, iż skazany ukrywał się. Miał Sąd na uwadze i ten fakt, że skazany do tej pory odbył niewielki okres orzeczonej kary, a w stosunku do niego brak podstaw do zastosowania art. 259 § 1 k.p.k.

Zażalenie na to postanowienie złożył obrońca skazanego, który na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 2 k.p.k. zarzucił rażące naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść wydanego postanowienia, a mianowicie:

a/ art. 611a. § 1 k.p.k. poprzez zastosowanie tymczasowego aresztowania względem skazanego M. K. na okres 3 miesięcy na podstawie tegoż przepisu, w sytuacji gdy z literalnego brzmienia art. 607s. § 1 k.p.k. wynika, iż podstawą stosowania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania w postępowaniu po wydaniu orzeczenia o odmowie wykonania nakazu europejskiego i przejęciu do wykonania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej kary orzeczonej przez organ sądowy państwa wydania winien stanowić jedynie przepis art. 611to. §

3 k.p.k., który stanowi *lex specialis* względem przepisu z art. 611a. § 1 k.p.k. stanowiącego regułę ogólną;

b/ art. 249 § 1 k.p.k. poprzez nieuzasadnione przyjęcie, że w obecnym postępowaniu w przedmiocie przejęcia do wykonania w Rzeczypospolitej Polskiej kary 2 lat, 8 miesięcy i 20 dni pozbawienia wolności oraz kary grzywny w wysokości 54.115,20 zł orzeczonej prawomocnym wyrokiem Sędziego ds. postępowania przygotowawczego Sądu Powszechnego w Turynie z dnia 15 maja 2023 r. sygn. 918/2023 REG. Gen., n. 8627/2023 wobec obywatela polskiego M. K. - istnieje potrzeba zabezpieczenia jego prawidłowego toku postępowania przy zastosowaniu izolacyjnego środka zapobiegawczego w sytuacji, gdy postępowanie to dotyczy w zasadzie jedynie wdrożenia kary do wykonania na terytorium RP, a co za tym idzie nie ma realnej obawy - w stopniu uzasadniającym stosowanie tymczasowego aresztowania skazanego - że M. K. może bezprawnie wpływać na prawidłowy tok postępowania;

c/ art. 249 § 3 k.p.k. w zw. z art. 545 § 1 k.p.k. w zw. z art. 538 § 2 zd. pierwsze k.p.k., poprzez zastosowanie tymczasowego aresztowania przez Sąd Najwyższy bez odebrania wyjaśnień - stanowiska - od skazanego M. K. , podczas gdy treść przywołanych przepisów z art. 249 § 3 k.p.k. i art. 538 § 2 k.p.k., ani żaden inny przepis prawa nie wyłącza obowiązku przesłuchania skazanego przed zastosowaniem środka zapobiegawczego przez Sąd Najwyższy po uchyleniu prawomocnego orzeczenia - jeżeli więc w tej sprawie skazany nie był tymczasowo aresztowany, to konieczność jego wysłuchania w przedmiocie zastosowania tymczasowego aresztowania wynika wprost z przepisu z art. 249 § 3 k.p.k.;

d/ art. 258 § 1 pkt. 1 k.p.k. poprzez nieuzasadnione przyjęcie, że w okolicznościach niniejszego postępowania istnieje rzeczywista obawa ucieczki skazanego w stopniu uzasadniającym jego bezwzględną izolację, co wynikać ma zdaniem Sądu Najwyższego z informacji pozyskanych od włoskich organów procesowych o rzekomym ukrywaniu się M. K. , podczas gdy skazany swoim zachowaniem w żaden sposób nie dał podstaw do przyjęcia realności takowej obawy, w szczególności wbrew stanowisku Sądu Najwyższego nie ukrywał się przed włoskim wymiarem sprawiedliwości, a jedynie powrócił do własnego miejsca zamieszkania na terenie Polski - w kraju ma stałe miejsce zamieszkania na terenie

m. R., znane organom ścigania, ponadto ma także w kraju swój ośrodek życiowy, konkubinę M. O. , która również ma miejsce zamieszkania na terenie R. - co jednoznacznie świadczy o chęci skazanego do wykonania orzeczonej względem niego wyrokiem zagranicznym kary na terenie RP;

e/ art. 251 § 3 *in fine* k.p.k. w zw. z art. 257 § 1 k.p.k. poprzez niezawarcie przez sąd w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia wyjaśnienia, dlaczego nie będzie wystarczające zastosowanie względem skazanego wolnościowych środków zapobiegawczych, podczas gdy zarówno dyspozycja naruszonego przepisu jak i zasada minimalizacji środków zapobiegawczych z art. 257 § 1 k.p.k., literalnie na Sąd taki obowiązek nakłada.

W konkluzji zażalenia obrońca wniosł o uchylenie zaskarżonego postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania w stosunku do M. K. , ewentualnie po jego uchyleniu zastosowanie kumulatywnie wolnościowych środków zapobiegawczych w postaci poręczenia majątkowego w wysokości 20.000 zł, dozoru Policji, zakazu opuszczania kraju.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Zażalenie obrońcy skazanego było zasadne i zasługiwało na uwzględnienie.

Rację ma skarżący, iż stosując tymczasowe aresztowanie Sąd Najwyższy błędnie wskazał jako jedną z podstaw tego środka zapobiegawczego przepis art. 611a. § 6 k.p.k., zamiast art. 611to. k.p.k. Należy jednak zauważyć, że ta omyłka nie miała żadnego wpływu na treść wydanego przez Sąd Najwyższy w dniu 6 czerwca 2024 r. orzeczenia. Nie ma potrzeby szerszego wywodzenia w tym miejscu. Wystarczy poprzestać na zasygnalizowaniu, że artykuł 611a. k.p.k. określa ogólnie tryb postępowania sądowego w przedmiocie dopuszczalności przejęcia lub przekazania orzeczenia do wykonania. Ma on zastosowanie niezależnie od tego, z czyjej inicjatywy (strony polskiej czy organu zagranicznego) następuje przekazanie (przejęcie) orzeczenia, zaś artykuł 611a. § 6 k.p.k. stanowi samodzielną przesłankę zastosowania środka zapobiegawczego, a więc zarówno tymczasowego aresztowania, jak i środka o charakterze nieizolacyjnym.

Z kolei art. 611to. k.p.k. reguluje zasady stosowania środków zapobiegawczych przez sąd polski na potrzeby postępowania w przedmiocie wykonania orzeczenia innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, mające

zastosowanie w sytuacji, gdy skazany przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz w przypadku, gdy skazany przebywa na terytorium innego państwa członkowskiego Unii. Art. 611to. § 1 k.p.k. umożliwia zastosowanie tymczasowego aresztowania lub innego środka zapobiegawczego o charakterze wolnościowym w odniesieniu do osoby skazanej w innym państwie członkowskim, aby zapewnić możliwość wykonania orzeczenia o karze pozbawienia wolności w Polsce, także wobec skazanego, który przebywa na terytorium Polski. Zasadnie wskazuje się, że samoistną podstawą stosowania tymczasowego aresztowania jest istnienie prawomocnego orzeczenia wydanego w państwie członkowskim Unii Europejskiej skazującego na karę pozbawienia wolności i w rezultacie nie jest konieczne badanie przez sąd przesłanki ogólnej ani przesłanek szczególnych stosowania tego środka (*por. Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom II, D. Świecki (red.), Warszawa 2022, s. 1300, 1415 – 1416*).

Oczywistym jest, że Sąd Najwyższy stosując tymczasowe aresztowanie postanowieniem z dnia 6 czerwca 2024 r., sygn. akt III KO 37/24, oceniał istnienie przesłanek stosowania tego środka zapobiegawczego, skoro postępowanie w przedmiocie przejęcia do wykonania w Rzeczypospolitej Polskiej kar orzeczonych wobec skazanego winno toczyć się ponownie. Należy zgodzić się z tym Sądem, że wobec zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i prawomocności wyroku skazującego Sądu włoskiego, wskazuje na duże prawdopodobieństwo popełnienia przez M. K. przypisanych mu czynów, które na gruncie prawa polskiego stanowią przestępstwa z art. 59 ust. 1 i art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Zgodnie jednak z treścią art. 249 § 1 k.p.k. środki zapobiegawcze można stosować, przy spełnieniu nie tylko ogólnej przesłanki stosowania środków zapobiegawczych, ale także w sytuacji konieczności zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania, a więc w sytuacji wystąpienia przesłanek szczególnych. Trzeba zauważyć, że niniejsza sprawa dotyczy przejęcia do wykonania w Rzeczypospolitej Polskiej orzeczonych prawomocnie wyrokiem Sądu Powszechnego w Turynie wobec skazanego kary 2 lat, 8 miesięcy i 20 dni pozbawienia wolności oraz grzywny w wysokości 54.115,20 zł. Analiza akt sprawy nie wykazała, aby skazany utrudniał prowadzenie postępowania karnego w tym przedmiocie na terytorium Polski. Ta okoliczność, że uniknął odbywania w/w kary

na terytorium W. i powrócił do własnego miejsca zamieszkania na terenie Polski, gdzie ma stałe miejsce zamieszkania i rodzinę, nie uzasadnia automatycznie przypuszczenia, że obecnie będzie utrudniał prawidłowy przebieg ponownego postępowania co do przejęcia wykonania kary w Polsce.

Uznając zatem, że w przedmiotowej sprawie wystarczające jest stosowanie wolnościowego środka zapobiegawczego wobec M. K. dla prawidłowego toku dalszego postępowania, Sąd Najwyższy mając na uwadze regulacje z art. 611to. § 1 k.p.k. w zw. z art. 607s. § 5 k.p.k. w zw. z art. 538 § 2 k.p.k. i art. 277 § 1 k.p.k. orzekł jak w sentencji postanowienia.

[J.J.]

[ms]

Jacek Błaszczyk

Andrzej Stępka

Małgorzata Wąsek-Wiaderek